

Finanțat de
Uniunea Europeană

CONTACT

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și este cofinanțat de Suedia prin intermediul Fundației Est-Europene

**ANTREPRENORIATUL SOCIAL ȘI TINERII DIN MOLDOVA PENTRU O SOCIETATE
MAI INCLUSIVĂ, DURABILĂ ȘI INOVATIVĂ / GoYouth +**

TEMA nr. 2

Obligațiile legale ale antreprenorului pentru dezvoltarea unei afaceri sociale

*Proiectul GoYouth+ este implementat de Asociația Henri Capitant de Cultură Juridică /AHCCJ
(Grant nr.979)*

Association
Henri Capitant

www.henricapitant.md / www.haitinere.md

Unități de conținut:

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ❖ 1. Intervenția statului în activitatea antreprenorului social
- ❖ 2. Obligația antreprenorului social de a obține actul permisiv
- ❖ 3. Obligația antreprenorului social de a ține contabilitatea;
- ❖ 4. Obligația antreprenorului social de a exercita activitatea în limita concurenței licite;
- ❖ 5. Obligația antreprenorului social de a plăti impozitele;
- ❖ 6. Obligația antreprenorului social de protecție a mediului;
- ❖ 7. Obligația antreprenorului social de a respecta standardele și drepturile consumatorilor.

Obiective de referință

- ❖ De a valorifica intervenția statului în activitatea antreprenorului social;
- ❖ De a deosebi actele permise necesare pentru desfășurarea activității de antreprenor social;
- ❖ De a defini licența și de a recunoaște genurile supuse licențierii obligatorii ;
- ❖ De a stabili cazurile obligatorii de ținere a contabilității în calitate de antreprenor social;
- ❖ De a evalua avantajele respectării concurenței loiale pe piață între antreprenori.
- ❖ De a estima riscurile neachitării taxelor și impozitelor stabilite prin legea fiscală.
- ❖ De a aprecia necesitatea protecției mediului și consumatorilor.

Biobliografia recomandată

powered by
moldcell^{co}
FOUNDATION

- ◆ Constituția Republicii Moldova; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111918&lang=ro
- ◆ Codul fiscal; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=79111&lang=ro
- ◆ Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17094&lang=ro
- ◆ Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107358&lang=ro
- ◆ Legea nr.160/2011 cu privire la reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117045&lang=ro
- ◆ Legea contabilității și rapoartelor financiare nr.287/2017;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120938&lang=ro
- ◆ Legea concurenței nr. 183/2012;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121240&lang=ro
- ◆ Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112032&lang=ro
- ◆ Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110237&lang=ro

Evaluare inițială a cunoștințelor în domeniul Antreprenoriatului social

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ❖ CARE SUNT ACTELE PRIMARE PENTRU DESCHIDERA UNEI AFACERI?
- ❖ CE DOMENII DE PRESTĂRI SERVICII SE SUPUN LICENȚIERII?
- ❖ CARE SUNT CONSECINȚELE DESFĂȘURĂRII UNEI ACTIVITĂȚII ILEGALE DE ÎNTREPRINZĂTOR?
- ❖ ANTREPRENORUL SOCIAL POATE FI CONSUMATOR DE BUNURI ȘI SERVICII?

1. Intervenția statului în activitatea antreprenorului social

- ❖ Activitatea de întreprinzător trebuie desfășurată liber și nestingherit atâta timp cât reprezintă o valoare socială, nu contravine normelor de drept și nu limitează drepturile unor alte persoane.
- ❖ Având nobile scopuri de a contribui la binele social, afacerile au dat naștere și unor manifestări păgubitoare, cum ar fi producerea de mărfuri și prestarea de servicii necalitative, chiar periculoase pentru viața și sănătatea omului, pentru mediu și pentru bunurile unor alte persoane,
- ❖ Pentru a reduce și chiar a exclude astfel de manifestări, au fost elaborate norme juridice prin care statul organizează înregistrarea obligatorie a întreprinzătorilor, stabilește reguli de comportament pe piață, condiții de desfășurare a unor genuri de activitate, standardele privind calitatea mărfurilor și serviciilor, alte exigențe obligatorii.

a. Obligațiile generale stabilite în art.7 din Legea nr.845/1992

Întreprinderea în conformitate cu legislația în vigoare, este obligată:

- ❖ să respecte regulile de comportament pe piață în condițiile concurenței libere, drepturile și interesele legitime ale consumatorilor să asigure calitatea convenită a mărfurilor fabricate (a lucrărilor și serviciilor prestate);
- ❖ să obțină licențe pentru genurile de activitate care se desfășoară în bază de licență;
- ❖ să încheie contracte (acorduri) de muncă cu cetățenii pe care îi angajează la lucru, după caz, și contracte colective cu sindicatele care reprezintă interesele colectivelor de muncă. Întreprinderea nu are dreptul de a se opune asocierii în sindicate a lucrătorilor angajați pentru a-și apăra drepturile și interesele social-economice;
- ❖ să păstreze mijloacele bănești în bănci și/sau societăți de plată și să se achite cu bugetul public național, angajații, creditorii, precum și să onoreze celelalte obligații de plată prin sistemul financiar-bancar și/sau sistemele de plăți, în modul stabilit de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ❖ să remunereze lucrătorii angajați la un nivel care să nu fie inferior salariului minim stabilit pe republică;
- ❖ să asigure în conformitate cu contractele (acordurile) de muncă încheiate, crearea unor condiții normale de muncă, respectarea tehnicii securității, normelor de producție și sanitare, ale securității antiincendiare, precum și protecția mediului înconjurător;
- ❖ să efectueze asigurarea socială și alte tipuri de asigurare obligatorie a lucrătorilor angajați;
- ❖ să păstreze, conform termenelor stabilite, documentele create în procesul activității sale, iar în caz de încetare a activității, să transmită în arhiva de stat documentele ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova și documentele privind personalul scriptic.

b. Rolul Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social

1. Comisia Națională pentru Antreprenoriat Social (în continuare – *Comisie*) este un organ colegial care se instituie prin ordinul ministrului economiei și infrastructurii și exercită următoarele atribuții principale:

- ❖ a) elaborează studii și rapoarte în domeniul antreprenoriatului social;
- ❖ b) participă la elaborarea politicilor publice și a actelor normative în domeniul antreprenoriatului social;
- ❖ c) înaintează recomandări privind îmbunătățirea mediului de dezvoltare a antreprenoriatului social;
- ❖ d) atribuie și retrage statutul de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție.

2. Obligația antreprenorului social de a obține actul permisiv

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ❖ Întreprinzătorul poate practica anumite tipuri de activități, a căror listă este stabilită de lege, doar în baza unui permis special (licență). Dreptul întreprinzătorului de a practica activitatea pentru care este necesară licență apare în momentul obținerii ei sau în momentul indicat în ea și încetează o dată cu expirarea licenței dacă legea nu prevede altfel.
- ❖ Procedura de eliberare a autorizațiilor (licențelor) este reglementată de Legea nr.160/2011 cu privire la reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;

a. Categoriile de acte permissive

◆ În funcție de scopul, forma și modul de reglementare, actele permissive sînt de 3 categorii:

a) *licență* – act permisiv care învestește titularul cu drept de a desfășura un anumit gen de activitate, integral sau parțial, asupra căruia se răsfrîng criteriile de licențiere stabilite de prezenta lege;

b) *autorizație* – act permisiv care se referă la acordarea anumitor drepturi de activitate și la atestarea întrunirii anumitor condiții de către agentul economic;

c) *certificat* – act permisiv care se referă la conformitatea anumitor bunuri sau servicii fie la atestarea cunoștințelor/capacităților angajaților unui agent economic.

b. Organele de licențiere

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ❖ Agenția Servicii Publice;
- ❖ Banca Națională a Moldovei;
- ❖ Comisia Națională a Pieței Financiare;
- ❖ Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- ❖ Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației;
- ❖ Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale;
- ❖ Consiliul Coordonator al Audiovizualului;

c. Procedura de eliberare a actului permisiv

- ❖ Depunerea actelor necesare
- ❖ Decizia de eliberare a a actului permisiv (de ex. licenței) sau de respingere a cererii;
- ❖ Achitarea taxei de stat;
- ❖ Perfectarea și eliberarea actului permisiv (principiul aprobării tacite a eliberării licenței în cazul în care autoritatea responsabilă încalcă termenul):
  - Autorizația de funcționare 15 zile lucrătoare.
  - Licența – 10 zile lucrătoare.

3. Obligația antreprenorului social de a ține contabilitatea

❖ Noțiunea de contabilitate

- ❑ sistem complex de colectare, identificare, grupare, prelucrare, înregistrare, generalizare și de prezentare a informațiilor privind elementele contabile;

❖ Actele normative ce reglementează ținerea contabilității:

- ❑ Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;
- ❑ Standardele Naționale de Contabilitate
- ❑ Ordine ale Ministerului Finanțelor și alte acte normative

a. Persoana responsabilă pentru ținerea contabilității

- ◆ Întreprinzătorul persoană fizică;
- ◆ Administratorul persoanei juridice.
- ◆ Persoanele menționate pot delega atribuțiile unor salariați sau persoane speciale (auditori) care țin evidența contabilă;

b. Răspunderea pentru ținerea defectuoasă a contabilității

Întreprinzătorii obligați să țină contabilitatea poartă răspundere pentru:

- ❖ încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare în baza art. 295 din Codul contravențional
- ❖ evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor (art. 244) și falsul în documente contabile (art. 335¹) din Codul penal.

4. Obligația întreprinzătorilor de a exercita activitatea în limita concurenței licite

❖ Noțiunea de concurență

- ❑ competiție liberă între agenții economici care oferă pe o piață determinată produse sau servicii care tind să satisfacă necesități identice sau asemănătoare ale consumatorilor, desfășurată în scopul atragerii clienților și acumulării de beneficii;

❖ Actul normativ ce reglementează concurența:

- ❑ Legea concurenței nr.183/2012

❖ Organ de control:

- ❑ Consiliul Concurenței

powered by
moldcell®
FOUNDATION

a. Tipurile de acțiuni anticoncurențiale

❖ Acțiunile anticoncurențiale pot fi:

- practicile monopoliste
- actele de concurență neloială
- acțiunile autorităților publice de limitare a concurenței.

powered by
moldcell^{SC}
FOUNDATION

b. Funcțiile concurenței

Funcțiile principale ale concurenței sunt:

- ❖ Regulator al cererii și ofertei
- ❖ Factor determinant în stabilirea prețurilor și tarifelor
- ❖ Mecanism de repartizare a profitului între întreprinzătorii implicați în producția și distribuția mărfurilor

c. Practici monopoliste

- ❖ Acțiuni ce urmăresc acapărarea pieței sau a unui segment determinant al ei de către unii întreprinzători într-un anumit domeniu de activitate
- ❖ Abuzul de situație dominantă pe piață
- ❖ Acordurile anticoncurențiale
- ❖ Concentrările economice

d. Concurența neloială

- ❖ Încălcarea obligației întreprinzătorului de a folosi în activitățile comerciale numai procedee oneste, corecte.
- ❖ Denigrarea
- ❖ Confuzia
- ❖ Deturnarea clientelei concurentului
- ❖ Folosirea ilegală a secretului comerciale (spionajul economic)

4. Obligația întreprinzătorilor de a plăti impozitele și taxele

- ❖ **Noțiuni de impozit** - plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată;
- ❖ **Cadrul legal:** Codul fiscal nr.113/1997.

NOTA BENE! REGIMUL FISCAL AL ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII (IMM)

IMM sunt agenții economici neînregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția:

- ❖ 1. gospodăriilor țărănești (de fermier);
- ❖ 2. întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management (pct.70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări (art.54/1 din Codul Fiscal).

5. Obligația întreprinzătorilor de protecție a mediului

- ❖ **Noțiunea mediului înconjurător:** totalitatea factorilor naturali și a celor creați de om, care se află în strânsă interacțiune și influențează echilibrul ecologic, precum și condițiile de viață pentru om;
- ❖ **Cadrul legal:** Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515/1993.

NOTA BENE! REGIMUL JURIDIC AL MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

- ❖ 1. Resursele naturale - solul, subsolul, apele, flora și fauna, aflate pe teritoriul republicii, precum și aerul din spațiul de deasupra acestui teritoriu constituie patrimoniul național al Republicii Moldova;
- ❖ 2. Dreptul de gestiune al tuturor resurselor naturale în Republica Moldova este exercitat în numele statului de către Parlament;
- ❖ 3. Transmiterea dreptului de proprietate și de folosire a resurselor naturale persoanelor fizice și juridice nu-i scutește pe beneficiarii acestor drepturi de respectarea legislației cu privire la protecția mediului (art.4 din Legea nr.1515/1993).

6. Obligația respectării standardelor și drepturilor consumatorilor

powered by
moldcell
FOUNDATION

- ◆ **Noțiune de consumator:** orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională;
- ◆ **Cadrul legal:** Legea privind protecția consumatorilor nr.105/2003.

CLASIFICAREA AGENȚILOR ECONOMICI :

- ◆ 1. Producătorul
- ◆ 2. Vânzătorul
- ◆ 3. Prestatorul de servicii
- ◆ 4. Executorul de lucrări

NOTA BENE!

Agenții economici ce intră în raport direct cu consumatorii sunt identificați ca comercianți.

a. Cine poate fi consumator?

Conform art.1 din Legea cu privire la protecția consumatorului, consumatorul este:

- orice persoană fizică
- ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii
- pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

b. Drepturile în cazul unui produs corespunzător

Potrivit art.19 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, consumatorul este în drept să ceară vânzătorului în unitatea de comerț de unde a fost procurat, în termen de 14 zile,

1. înlocuirea unui produs nealimentar de calitate corespunzătoare cu un produs similar celui procurat dacă acest produs nu-i convine ca formă, gabarite, model, mărime, culoare sau dacă nu-l poate utiliza conform destinației din alte cauze, cu efectuarea, în cazul diferenței de preț, a recalculului corespunzător.
2. dacă produsul necesar pentru înlocuire lipsește, consumatorul are dreptul să rezilieze contractul, iar vânzătorul este obligat să-i restituie contravaloarea produsului.

c. Drepturile în cazul unui produs necorespunzător

În cazul unei neconformități, potrivit art.18 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, consumatorul are dreptul :

1. de a solicita vânzătorului să i se aducă produsul la conformitate gratuit, prin reparare sau înlocuire, conform alin.(3)–(12), ori
  2. să beneficieze de reducerea corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii pentru acest produs prin rezoluțiunea contractului, în condițiile alin.(14)–(16) și (20).
- ❖ IMPORTANT !!! Consumatorul are dreptul, la opțiunea sa, de a solicita vânzătorului în primul rând repararea produsului sau înlocuirea acestuia, gratuit în fiecare caz, cu excepția situației în care măsura reparatorie respectivă este imposibilă sau disproporționată.

Partenerii proiectului GoYouth +

Fundația Moldcell

Ambasada Franței în Moldova

Alianța Franceză din Moldova

Camera de Comerț și Industrie Francez

Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern

AO „ASPIRE”

AO „Indigo”

SRL „NetSistem”

Beneficiarii proiectului:

Consiliul raional Hâncești

Consiliul raional Căușeni

Consiliul raional Dubăsari

Proiectul GoYouth+ este implementat de Asociația Henri Capitant de Cultură Juridică /AHCCJ

(CNP: 130370)